

Date: 29th September-2026

MEN BAMISOLI BIR QALAM, OTA-ONAM ESA UCHIRG'ICH

G'aniyeva Sarvara Abduvali qizi

Toshkent shahar yuridik texnikumi 1-bosqich

Yuridik xizmat yo'nalishi, 02-01-guruh talabasi

Elektron manzil: ganiyegasarvara69@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur maqolada ota-onaning farzand hayotidagi o'rni yoritiladi. Qalam farzand taqdiri misolida yozishi, uchirg'ich esa ota-onaning farzand uchun bor umrini sarflab o'tishini, tarbiyaviy yo'l-yo'riq beruvchi va xatolarini to'g'rilovchi sifatida tasvirlanadi. Maqolada ota-ona mehrining ahamiyati, ularning sabr-toqati va farzand kelajagini shakllantirishdagi o'rni yoritib beriladi.

Kalit so'zlar: Ota-ona, farzand tarbiyasi, qalam va uchirg'ich timsoli, oila, ma'naviy tarbiya, mas'uliyat, mehr, sabr.

Kirish qismi

Inson hayoti murakkab va mas'uliyatli yo'ldir. Bu yo'lning ilk qadamlaridan boshlab uning shakllanishida oila, ayniqsa ota-onaning o'rni beqiyos hisoblanadi. Har bir farzand hayotga kelganda, u go'yo yozilmagan bir sahifa, qo'lga olingan yangi qalamga o'xshaydi. Uning qanday inson bo'lib yetishishi, qaysi yo'ldan borishi ota-onaning tarbiyasi, bergan saboqlari va hayotiy o'gitlariga chambarchas bog'liq [2; 4].

Mazkur maqolada "men bamisoli bir qalam, ota-onam esa uchirg'ich" timsoli orqali ota-onaning farzand hayotidagi ahamiyati, ularning tarbiyadagi o'rni va jamiyat rivojiga ta'siri yoritib beriladi.

Asosiy qism

Qalam yozish uchun yaratilgan bo'lsa-da, u xato qilishi mumkin. Inson ham hayot davomida adashadi, noto'g'ri qarorlar qabul qiladi. Ana shunday vaziyatlarda ota-onaning vazifasi uchirg'ich kabi xatolarni vaqtida to'g'rilashdan iborat. Biroq uchirg'ich qog'ozni yirtmasligi kerak bo'lgani kabi, tarbiya ham zo'ravonliksiz, mehr va sabr bilan amalga oshirilishi lozim [2; 4].

Ota-ona farzandiga nafaqat moddiy ta'minot, balki ma'naviy boylik — odob-axloq, mas'uliyat, vatanparvarlik va insoniylik tuyg'ularini ham singdiradi. Prezidentimiz ta'kidlaganidek, jamiyatning kelajagi sog'lom va barkamol avlod tarbiyasiga bog'liq [1]. Bu esa eng avvalo oiladan boshlanadi.

Rus pedagogi A.S. Makarenko ota-onaning tarbiyadagi mas'uliyati haqida fikr yuritgan [3]. Darhaqiqat, ota-onaning har bir so'zi va harakati farzand qalbida iz qoldiradi.

Hayot — yozib boriladigan uzun bir daftar. Bu daftarda har bir inson o'z taqdirini o'zi bitadi. Ammo u yozishni yolg'iz boshlamaydi. Bu yo'lda farzand — qalam bo'lsa, ota-ona — uni to'g'ri yo'naltiruvchi uchirg'ichdir. Qalam yozadi, xato qiladi, to'xtaydi. Uchirg'ich esa xatolarni o'chirib, yana to'g'ri yo'l ko'rsatadi [2; 4].

Date: 29th September-2026

Farzand dunyoga kelgan zahoti oq varaqday pok bo'ladi. Uni kim qanday yozsa, hayoti ham shunday shakllanadi. Qalamning yozuvi uchirg'ichsiz tartibli bo'lmagani kabi, farzand ham ota-onaning tarbiyasi va nazoratisiz mukammal shaxs bo'lib yetisha olmaydi [2; 4].

Bugungi globallashuv davrida yoshlar turli axborotlar ta'sirida qolmoqda. Shunday sharoitda ota-onaning yo'naltiruvchi kuchi yanada muhim ahamiyat kasb etadi. Ular farzandini nazorat qiluvchi emas, balki tushunuvchi va yo'l ko'rsatuvchi bo'lishi zarur [4]. Shundagina qalam hayot daftarida chiroyli va mazmunli satrlar bitadi.

Asosiy qism (davomi)

Negaki, ota-ona va farzandni qalam va uchirg'ichga o'xshatdim, chunki qalam chizish davomida xato qiladi, uchirg'ich esa qalamdan qolgan xatolarni o'chiradi. Shundan bilish mumkinki, farzand qalam kabi xato qiladi, ota-ona esa farzandi uchun uchirg'ich singari bor umrini sarflaydi.

Ona mehri — cheksiz ummon. Onaning bir og'iz allasi, kechalari uyqudan kechib ko'rsatgan fidoyiligi insoniyat tarixidagi eng buyuk fidokorlik namunasidir. Onaning farzand tarbiyasidagi o'rni va mehr-muhabbati oilaning ma'naviy muhitini shakllantirishda muhim ahamiyatga ega [2; 4]. Onaning duosi farzand uchun eng mustahkam qalqon bo'lib, hayotning har qanday bo'ronlaridan asraydi.

Ota — oila tayanchi va matonat timsoli. Agar onani oilaning mehru muhabbat chirog'i deb bilsak, otani shu oilani asraguvchi yuksak qoya, mustahkam qo'rg'onga qiyoslash mumkin. Otaning mas'uliyati, farzand kamoli yo'lidagi chekkan zahmatlari va bergan to'g'ri tarbiyasi insonning jamiyatda munosib o'rin topishiga xizmat qiladi [2; 4].

Ota-onaning farzand hayotidagi o'rni faqatgina bolalik davri bilan cheklanmaydi. Inson ulg'aygani sari ham ota-onaning nasihati, duosi va hayotiy tajribasi uning uchun muhim tayanch bo'lib qoladi. Farzand mustaqil qarorlar qabul qiladigan yoshga yetganida ham ota-onaning bergan tarbiyasi uning dunyoqarashi va xulq-atvorida namoyon bo'ladi.

Oila — inson uchun birinchi tarbiya maskani. Unda berilgan oddiy ko'nikmalar keyinchalik jamiyatdagi munosabatlarga ham ta'sir qiladi. Kattalarga hurmat, kichiklarga izzat, halollik, mehnatsevarlik va mas'uliyat kabi fazilatlar, avvalo, oilada shakllanadi. Shuning uchun ota-onaning har bir tarbiyaviy qadami farzand kelajagiga qo'yilgan muhim sarmoyadir.

Farzand esa ota-onaning mehnatini qadrlashni o'rganishi kerak. Ularning qilgan yaxshiliklarini faqat moddiy yordam bilan o'lchab bo'lmaydi. Ba'zan birgina maslahat, o'z vaqtida aytilgan nasihat yoki qiyin paytda berilgan dalda inson hayotida katta burilish yasashi mumkin. Shu ma'noda ota-ona uchirg'ich kabi farzandning hayotidagi xatolarni tuzatishga yordam beradigan eng yaqin insonlardir.

Bugungi kunda texnologiyalar va turli axborot manbalari yoshlar hayotining ajralmas qismiga aylangan. Bunday sharoitda ota-onaning farzand bilan ochiq muloqot qilishi, uning fikrini tinglashi va to'g'ri yo'l ko'rsatishi muhimdir. Mehrga asoslangan tarbiya farzandning o'ziga bo'lgan ishonchini oshiradi va mas'uliyatli qarorlar qabul qilishiga yordam beradi.

Shu sababli ota-onaning farzand hayotidagi o'rni qalam va uchirg'ich timsolida yanada aniq ifodalanadi. Qalam o'z izini qoldiradi, uchirg'ich esa xatolarni tuzatadi. Ammo

Date: 29th September-2026

uchirg'ichning vazifasi qalamning o'rniga yozish emas, balki uning to'g'ri yozishiga imkon yaratishdir. Ota-ona ham farzandining o'rniga hayot kechirmaydi, balki unga to'g'ri yo'lni ko'rsatadi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, men bamisoli bir qalam bo'lsam, ota-onam mening xatolarimni to'g'rilab, yo'limni ravshan qiluvchi uchirg'ichdir. Ota-ona bergan tarbiya insonning butun hayotiga ta'sir ko'rsatadi. Mehr, sabr va to'g'ri yo'naltirish orqali tarbiyalangan farzand kelajakda jamiyatning yetuk va mas'uliyatli a'zosiga aylanadi. Shu bois ota-onaning farzand tarbiyasidagi o'rni hech qachon o'z ahamiyatini yo'qotmaydi [2; 4].

Shundan xulosa chiqardimki, ota-onaning farzand hayotidagi o'rni beqiyosdir. Buning sababi — hech bir inson o'zining butun bir umrini boshqa inson uchun sarflamaydi.

Bugungi shiddat bilan rivojlanayotgan globallashuv asrida moddiy yutuqlar ortidan quvib, ba'zan eng yaqinlarimizga vaqt ajratishni unutib qo'yamiz. Biroq shuni yodda tutish joizki, ota-ona g'animat. Ularning duosini olish, keksalik chog'larida yelkadosh bo'lish, qalblariga quvonch ulashish har bir komil farzandning muqaddas vazifasidir. Zero, bugun biz ota-onamizga qanday munosabatda bo'lsak, ertaga farzandlarimizdan ham shunday qaytishi tabiatning o'zgarmas qonuniyatidir [2].

Xulosa o'rnida aytish mumkinki, ota-onani e'zozlash — jamiyatning ma'naviy sog'lomligini belgilovchi eng oliy mezondir. Ularning yuzidagi tabassum, qalbidagi xotirjamlik bizning eng katta yutug'imizdir. Hayotimiz chirog'i bo'lmish ota-onalarimizni borligida qadrlaylik, ularga munosib farzand bo'lish baxtidan mosuvo bo'lmaylik.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Mirziyoyev, Sh. M. "Yangi O'zbekiston strategiyasi" / Sh. M. Mirziyoyev. — Toshkent: O'zbekiston, 2021. — 304 b.
2. Karimov, I. A. "Yuksak ma'naviyat — yengilmas kuch" / I. A. Karimov. — Toshkent: Ma'naviyat, 2008. — 176 b.
3. Makarenko, A. S. "Ota-onalar uchun kitob" ("Книга для родителей") / A. S. Makarenko. — Moskva: Pedagogika, 1988. — 304 b.
4. Suxomlinskiy, V. A. "Bolalarga yurakdan beraman" ("Сердце отдаю детям") / V. A. Suxomlinskiy. — Kiyev, 1977. — 288 b.
5. "Pedagogika" ("Педагогика"): ilmiy-nazariy jurnal. — Moskva, 2020. — № 3. — 45–52-b.
6. "Maktab o'quvchilarini tarbiyalash" ("Воспитание школьников"): ilmiy-uslubiy jurnal. — Moskva, 2019. — № 5. — 18–24-b.

